

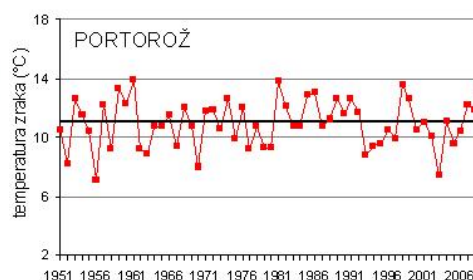
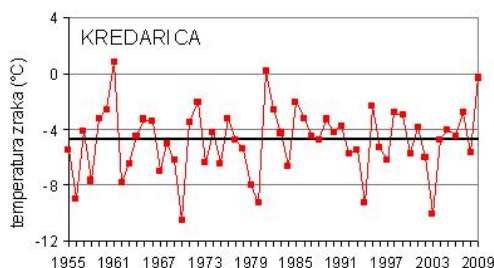
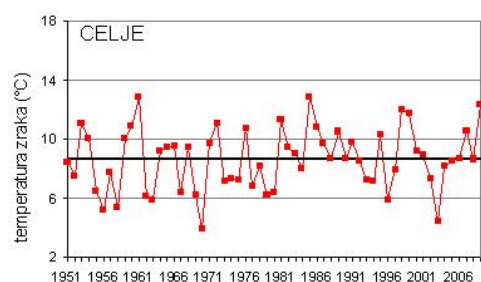
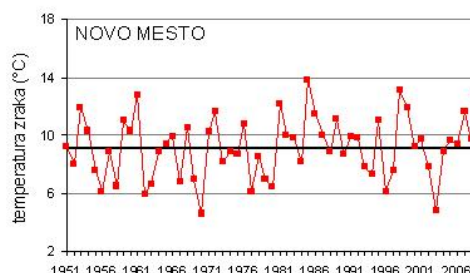
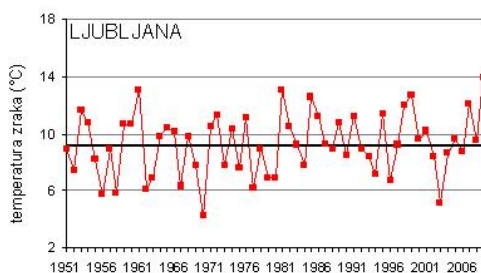
Dekadni bilten vodnobilančnega stanja v Sloveniji 1. april – 17. april 2009

OBVESTILO

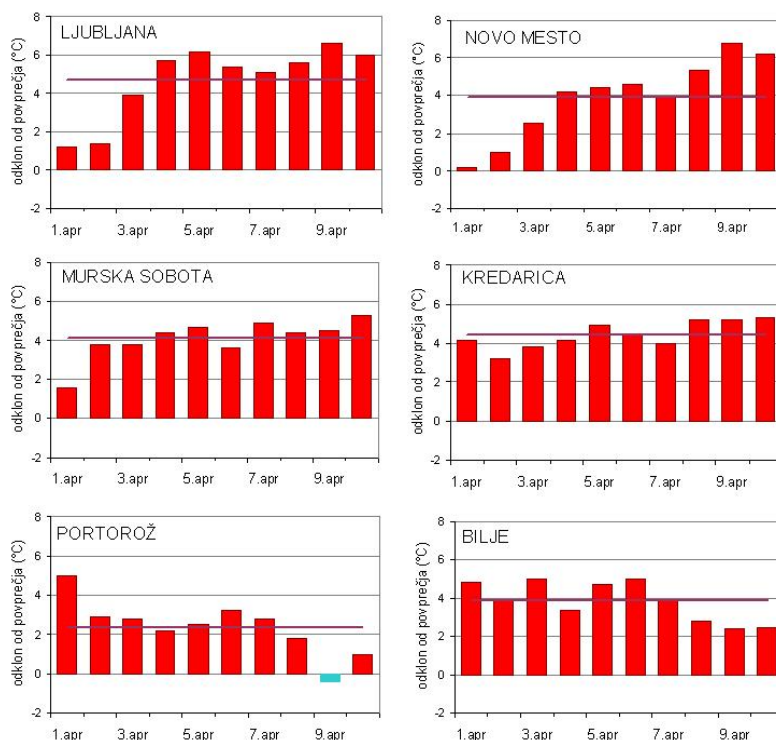
Zaloge vode v tleh do začetka aprila so bile zadovoljive v večjem delu Slovenije. Nadpovprečno toplo vreme in suhi dnevi v začetku aprila so sprožili visoko izhlapevanje iz tal in rastlin. Na dan je na Primorskem in Goriškem izhlapelo do 5 litrov vode na m². Ob sredini druge dekade je nadpovprečno toplo vreme nekoliko popustilo, rahlo je deževalo. Na Primorskem in Goriškem se na lahkih tleh količina vode v tleh zmanjšuje do polovice rezervoarja rastlinam dostopne vode in ponekod že prehaja v stanje suhosti. Rastlinam bo povsod tam za normalen razvoj že potrebno dodajati vodo.

1. Meteorološke razmere

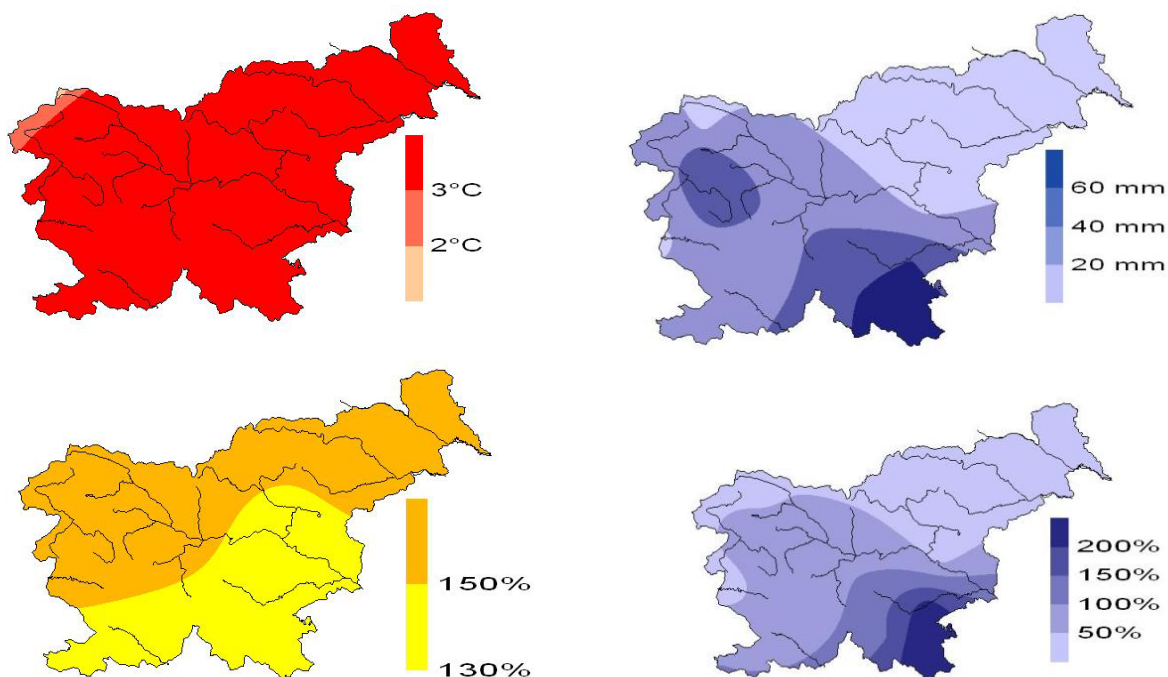
Že marec 2009 je bil toplejši od dolgoletnega povprečja, povprečna temperatura zraka v prvi dekadi aprila pa je po celi Sloveniji segla okoli 3 °C nad povprečje, le na skrajnem SZ do 2 °C. V Ljubljani je bilo povprečje celo najvišje v celotnem obdobju meritev od leta 1951. Povprečne dnevne temperature zraka so se gibale blizu 15 °C, le v strogem SZ delu Slovenije se šele te dni segreva proti 15 °C. Maksimalne temperature zraka so se že približale 25 °C, kar je v teh pomladnih dneh nekoliko prekmalu.

Slika 1. Dolgoletne povprečne vrednosti temperature zraka v prvi dekadi aprila 2009 v primerjavi z dolgoletnim povprečjem.

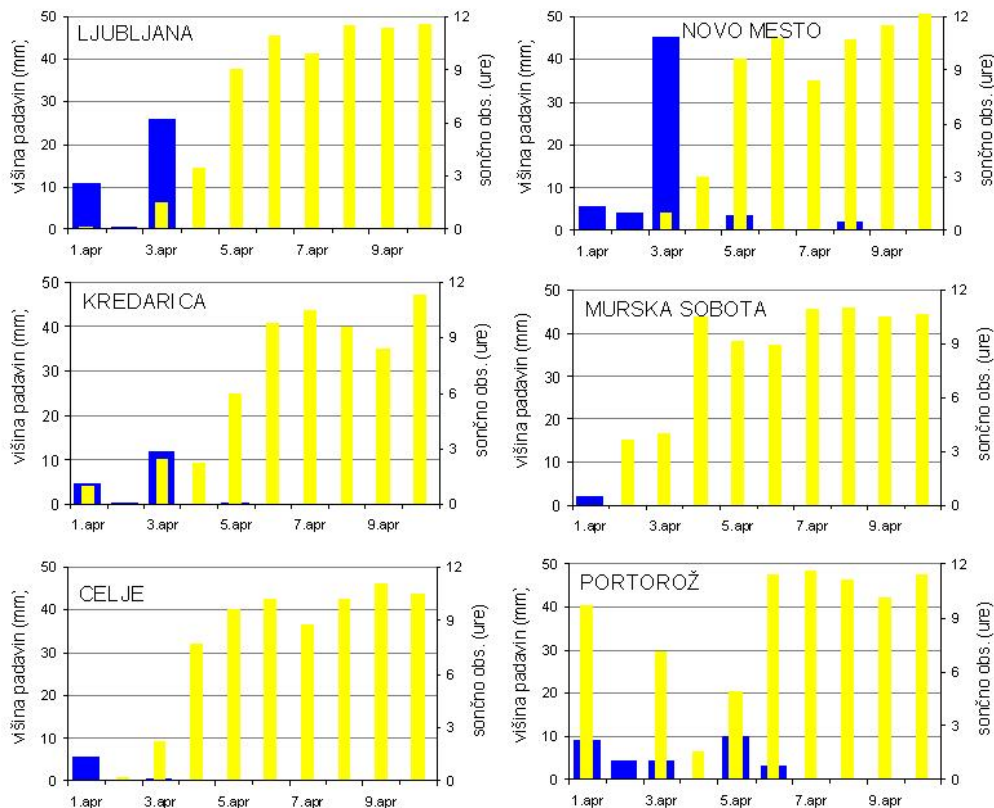

Slika 2. Odklon povprečne dnevne temperature zraka od dolgoletnega povprečja 1961-1990 za izbrane kraje v Sloveniji.

Slika 3. Odklon povprečne dekadne temperature zraka in trajanja sončnega obsevanja prve dekade aprila 2009 od dolgoletnega povprečja 1961-1990 (levo) ter količina padavin v prvi dekadi aprila 2009 in odklon od povprečja (desno) v Sloveniji.

Tudi trajanje sončnega obsevanja je bilo povsod nadpovprečno. Celo za več kot polovico več sončnega vremena je bilo v severni polovici Slovenije, z izjemo Celjskega z okolico, in v delu zahodne Slovenije. Drugod pa je bilo povprečje preseženo za več kot 30 %. Dnevi so bili v veliki večini povsem jasni, razen v prvih dneh prehoda z zelo deževnega konca marca. Prve tri dni aprila in na Primorskem ter Dolenjskem še kakšen dan kasneje je v SZ Sloveniji in Zgornjesavski dolini padlo do 20 mm padavin, drugod do 60 mm, le v JV Sloveniji pa preko 60 mm. Tako je bilo le tu presežno dolgoletno povprečje in to celo do dvakrat. Na Obali in v osrednji Sloveniji so bile padavine povprečne, proti SV in skrajnemu JZ pa podpovprečne.

Slika 4. Dnevno trajanje sončnega obsevanja in količina padavin za izbrane kraje v Sloveniji.

2. ETP

Ker so se temperature zraka močno dvignile in je bila večina dni v aprilu jasnih, so se temu primerno povečale tudi vrednosti evapotranspiracije. Dnevna evapotranspiracija se je gibala med 3 in 4 mm, le v prvih deževnih dneh aprila je ostala pod 2 mm. V Zgornjesavski dolini je ostala ves čas pod 3 mm, na najbolj izpostavljenih predelih na Primorskem pa je kakšen dan dosegla celo 5 mm. V prvi polovici aprila je v večjem delu Slovenije izhlapelo nad 40 mm vode, na Primorskem nad 50 mm.

3. Vodna bilanca

Pregled vodnobilančnih razmer je prikazan v preglednici spodaj. Vegetacijska kumulativna vrednost vodne bilance (od 1. aprila dalje) se je že v prvi dekadi aprila, v večjem delu Slovenije, razen v njenem osrednjem delu, prevesila na negativno stran. Največji vegetacijski primanjkljaj se trenutno kaže na osrednjem Štajerskem in v severovzhodni Sloveniji. Podobno je tudi na Goriškem in v Vipavski dolini, kjer je izhlapevanje stopnjevala še dobra prevetrenost. Vodni

primanjkljaj je trenutno najmanjši v osrednji Sloveniji. Veliko je k negativni bilanci vode prispeval pretekli teden, zaradi izjemno toplega, skorajda poletnega vremena. Padlo je le malo dežja v nekaterih delih osrednje Slovenije. Vrhnja plast tal se je zato precej izsušila. Dostopnost vode za rastline je že padla pod mejo lahke dostopnosti. V globini pod 20 cm pa je trenutno zaloga talne vode še v mejah zadovoljive preskrbljenosti.

Ker je bila poraba vode pri rastlinah, zaradi majhne listne površine v tem obdobju še nizka, preskrba rastlin z vodo kljub nekoliko težji dostopnosti, še ni bila problematična. Bolj izpostavljene so bile gole površine, ki jih trenutno pripravljajo za spomladansko setev. Na golih tleh je izguba vode iz tal zaradi močnega izhlapevanja še hitrejša. Sadna drevesa zaradi večje globine koreninjenja še niso bila v vodnem stresu.

Trava trenutno hitro prirašča v višino. Cveti že regrat. Žita so zaključila razraščanje in bodo vsak čas prešla v stebljenje. Krompir je večinoma že posajen. Zaradi toplega vremena ob koncu marca in v prvi polovici aprila je letošnje sajenje potekalo razmeroma zgodaj. Tudi najbolj zgodaj posajeni nasadi še niso vzniknili. V prihodnjem tednu se bo pričela setev koruze in vseh vrst vrtnin.

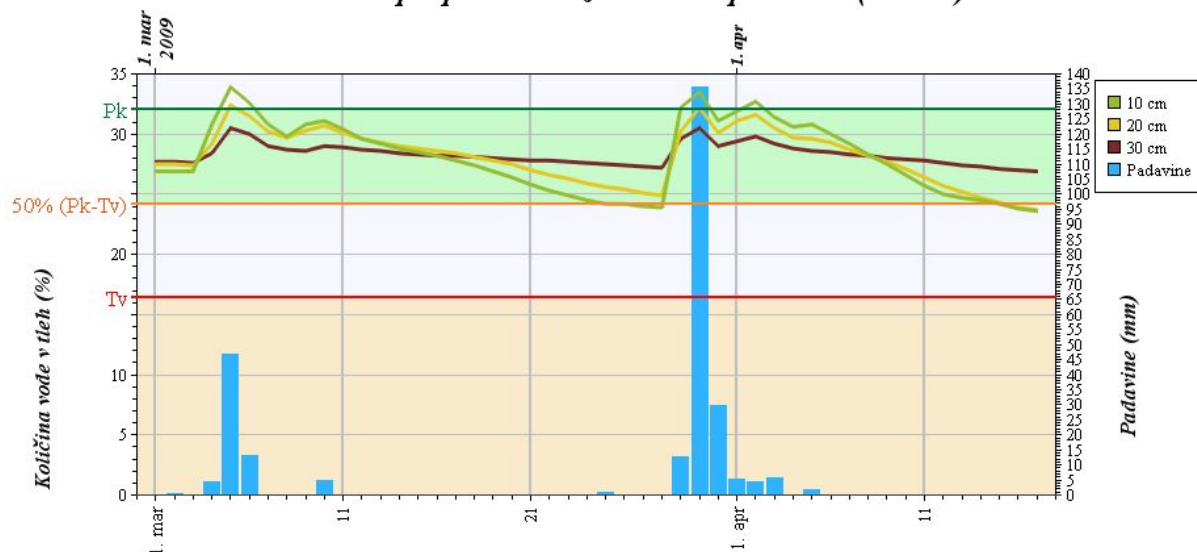
Na Primorskem so odcveteli zgodnji koščičarji, marelice in breskve so že razvile mlade plodiče. Tudi češnje v Primorju odcvetajo, drugod po državi pa so v polnem cvetenju. V polno cvetenje prehajajo tudi zgodnje hruške, pri jablanah pa so brsti v fazi mišjega ušesca, pri zgodnejših sortah jablan pa je že viden rožnato obarvan vrh cvetnega brsta..

Opazovalna postaja	Padavine	ETo	Vodna	Padavine	ETo	Vodna
	[mm]	[mm]	bilanca	[mm]	[mm]	bilanca
			[mm]			
v preteklem tednu (od 9.—				v vegetacijskem obdobju**		
17. aprila 2009						
BILJE	0.0	26.6	-26.6	17.4	51.0	-33.6
LJUBLJANA - BEŽIGRAD	2.4	25.4	-23.0	39.4	44.5	-5.1
NOVO MESTO	1.5	23.9	-22.4	16.8	41.4	-24.6
CELJE	0.6	25.3	-24.7	6.6	45.4	-38.8
MARIBOR - LETALIŠČE	0.0	25.7	-25.7	2.6	48.8	-46.2
MURSKA SOBOTA - RAKIČAN	0.0	22.7	-22.7	2.2	43.6	-41.4
PORTOROŽ - LETALIŠČE	0.0	25.4	-25.4	30.6	48.0	-17.4

4. Voda v tleh

V marcu so bila tla v večjem delu kmetijskih regij dobro preskrbljena z vodo. Občasno, zlasti po obilnih padavinah so bila tla celo čezmerno zasičena z vodo. Aprila pa se je stanje zaradi jasnih in vročih dni ter pogostega vetra in pičlih padavin tudi v z vodo dobro založenih tleh začela spreminjati. Več kot 20 mm je padlo le v začetku aprila na Dolenjskem in v osrednji Sloveniji, na Primorskem, v Prekmurju in Celjskem pa le nekaj mm. Preskrbljenost vode v tleh se je v prvi polovici aprila zmanjšala predvsem na Primorskem in Goriškem, kjer je že segla na nivo 50 % rastlinam dostopne vode. Če se bodo suhi in vroči dnevi še nadaljevali bo pomanjkanje vode v tleh lahko oviralo razvoj in debeljenje plodičev pri breskvah. Nekateri namakalci že razmišljajo o prvih namakanjih tudi pri mladih sadikah.

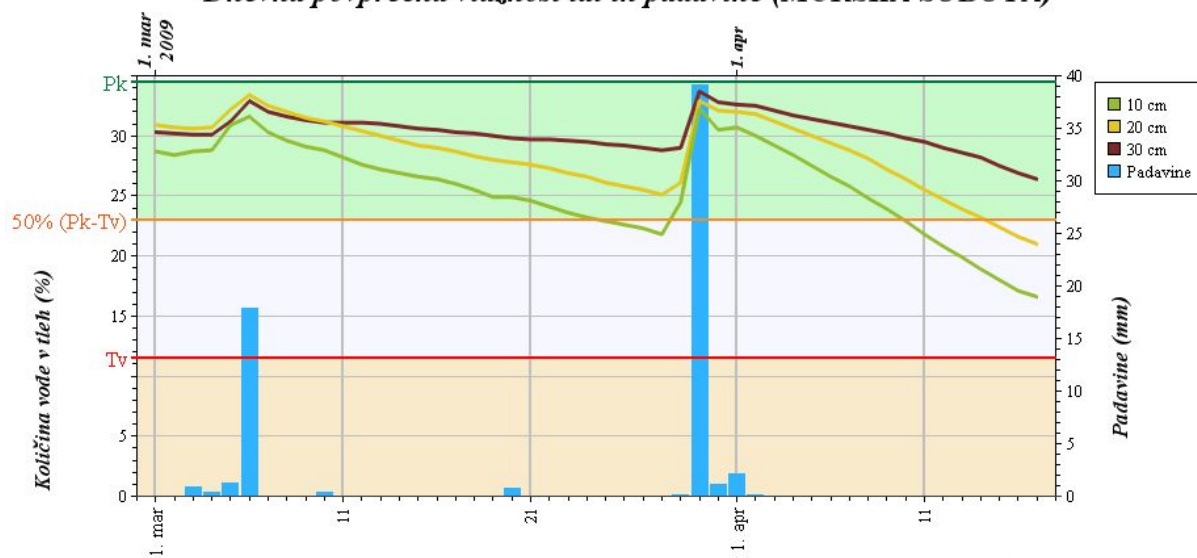
Dnevna povprečna vlažnost tal in padavine (BILJE)

Pk = zgornja meja vode v tleh
Tv = rastlinam nedostopna voda v tleh

50% (Pk-Tv) = spodnja meja rastlinam dostopne vode v tleh

Dnevna povprečna vlažnost tal in padavine (MURSKA SOBOTA)

Pk = zgornja meja vode v tleh
Tv = rastlinam nedostopna voda v tleh

50% (Pk-Tv) = spodnja meja rastlinam dostopne vode v tleh

5. Obeti

V nedeljo se bo od juga znova pooblačilo, padavine se bodo postopno razširile iznad južne Slovenije nad večji del države. Zapihal bo vzhodni veter, na Primorskem šibka burja. V ponedeljek bo zmerno do pretežno oblačno, občasno bo še deževalo. Na Primorskem bo pihala zmerna burja.

6. Signal sezonske napovedi - okvirni vremenski izgledi za naslednje trimesečje april, maj, junij 2009 (izdano 30.3.2009)

Evropa: Izračuni večine vodilnih svetovnih meteoroloških centrov, ki se ukvarjajo s sezonskimi vremenskimi napovedmi (ECMWF, Met Office, Meteo-France, IRI, NCEP) za trimesečje april, maj, junij 2009 napovedujejo za območje Evrope razmeroma dobro ujemanje temperatur in količine padavin s povprečjem zadnjih 25 let.

Zaznati je šibak signal za nekoliko nadpovprečno toplo vreme na severovzhodu Evrope in v vzhodnem Sredozemlju, ter možnost manjšega primanjkljaja dežja na jugozahodu celine ter v južnem Sredozemlju. Na območju srednje Evrope in severnega Balkana je prisoten šibak signal za nekoliko nadpovprečno količino padavin.

Slovenija: Razmere v Sloveniji predvidoma ne bodo bistveno odstopale od dolgoletnih povprečij, zaznati pa je rahlo povečano verjetnost za nekoliko bolj namočeno trimesečno obdobje od povprečja zadnjih 25 let.

Opomba: Sezonske vremenske napovedi v zmernih geografskih širinah so še vedno dokaj nezanesljive. Možna so tudi velika odstopanja od napovedanih vrednosti.

Viri informacij:

<http://www.ecmwf.int>

<http://www.cpc.ncep.noaa.gov>

<http://www.metoffice.com/research/seasonal/>

<http://iri.columbia.edu>

<http://www.arso.gov.si/vreme/agrometeorologija/aktualno.html>